

Kurzemes rajona tiesas darbības attīstības koncepcija

Kurzemes rajona tiesas darbības attīstības koncepcija izstrādāta, pamatojoties uz Tieslietu padomes 2019. gada 15. martā apstiprināto Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtības 5. punktu, un Tiesu administrācijas 2025. gada 16. septembrī izsludināto konkursu uz Kurzemes rajona tiesas priekšsēdētāja vietnieka amatu.

Rajona tiesas priekšsēdētāja likumā “Par tiesu varu” noteikto funkciju īstenošanai tiesas darba organizēšanā un kontrolē, lai veicinātu kvalitatīvu un sistēmisku tiesas darbību, nepieciešama nepārtraukta attīstība un izaugsme. Lai īstenotu Tieslietu padomes darbības stratēģijā izvirzīto kopīgo mērķi – efektīva, ērta, savlaicīga, sabiedrībai saprotama un pieejama tiesu sistēma, nozīmīga loma kopējo mērķu sasniegšanā un deleģēto uzdevumu realizēšanā ir tiesas priekšsēdētāja vietniekam attiecīgajā tiesību nozarē.

Tiesas vadība nav tikai tiesas priekšsēdētāja vienpersoniski pieņemti lēmumi un veiktās darbības ikdienā, bet gan vienots komandas darbs – līdzdalība lēmumu pieņemšanā, uzticēšanās, cieņpilna attieksme, atgriezeniskās saiknes esība, kas ir viens no efektīvas tiesas vadības priekšnoteikumiem.

Lai nodrošinātu tiesas darbības attīstības koncepcijā izvirzīto ilgtermiņa pasākumu attīstību un uzdevumu izpildi, respektējot Kurzemes rajona tiesas priekšsēdētāja redzējumu par tiesas attīstību, tiesas darba organizācijā un deleģēto pienākumu realizācijā sniedzu savu redzējumu par Kurzemes rajona tiesas darbības turpmāko attīstību stratēģiskās vadības, tiesnešu vadības, personāla vadības un administratīvās vadības jomā.

1. Stratēģiskā vadība.

Stratēģisko mērķu sasniegšanai turpināma cieša sadarbība ar tiesas vadību (tiesas priekšsēdētāja vietnieki, atbalsta personāls un kancelejas vadība), tādējādi veicinot konsekventu izaugsmi.

Tiesu sistēmas kopumā attīstības galvenais mērķis ir augsta tiesas procesa kvalitāte.

Kurzemes rajona tiesas darbība tiek nodrošināta Liepājā, Ventspilī, Talsos, Kuldīgā un Saldū. Viena no vadības prioritātēm ir tiesas pieejamība katrā tiesas ēkā un vienots apkalpošanas standarts, tādējādi tiesas apmeklētāji saņem kvalitatīvus pakalpojumus katrā tiesas ēkā.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi – sabiedrībai ērta, saprotama un pieejama tiesu sistēma, ir nepieciešams turpināt pilnveidot vienotu izpratni par darba pienākumu izpildi kancelejā, nepieciešamības gadījumā līdzdarboties un sniegt atbalstu darba pārvaldības jautājumos, kas nodrošinātu sabiedrībai ērtu pakalpojumu pieejamību (dokumentu iesniegšana, informācijas saņemšana, piekļuve lietas materiāliem, saziņa ar tiesu u.c. pakalpojumi).

Lai nodrošinātu sabiedrības izpratni par tiesu sistēmu, tās darbību un vairotu sabiedrības uzticēšanos tiesai, pilnveidojama konstruktīva dialoga veidošana starp tiesu un sabiedrību, lai izglītotu sabiedrību un sniegtu informāciju par norisēm tiesā un mainītu sabiedrības priekšstatu par tiesas pieejamību. Jau šobrīd Kurzemes rajona tiesas pārstāvji sabiedrībai sniedz saprotamu, konkrētu un savlaicīgu informāciju par aktualitātēm tiesā.

Tiesas procesa kvalitātes nodrošināšanai turpināma tiesnešu noslodzes izlīdzināšana, pēc iespējas nodrošinot pilnvērtīgu nejausības principu lietu sadalē, lietu izskatīšanas termiņu uzraudzība, lietu sadales plāna izpildes uzraudzība, pēc iespējas nodrošinot specializāciju proporciju, tādējādi nodrošinot efektīvu tiesas darbu.

Digitālo tehnoloģisko risinājumu izmantošana ikdienas darbā uzlabotu ne tikai tiesas darbību kopumā, bet arī katra tiesneša, tiesas darbinieka darba organizāciju un procesu efektivitāti.

Turpināma ikgadējā Kurzemes rajona tiesas tiesnešu kopsapulces klātienē organizēšana, kurā tiek apspriesti jautājumi attiecībā uz lietu sadales plānu nākamajam gadam, tiesnešu proporciju attiecīgajās specializācijās, lietu izskatīšanas termiņiem un citiem būtiskiem jautājumiem.

Vienotas prakses veidošanā turpināma sanāksmju rīkošana starp tiesnešiem, veicinot tiesnešu savstarpējo komunikāciju, kā arī starp tiesnešiem attiecīgajā tiesību nozarē, tiesas vadību un tiesas darbiniekiem.

Kopīgu mērķu sasniegšanā atbalstāma tikšanās ar reģionu tiesu priekšsēdētāju vietniekiem attiecīgajā tiesību nozarē, lai nodrošinātu pieredzes apmaiņu tiesas reformu īstenošanā un kopīgi risinātu aktuālos jautājumus.

Stratēģisko mērķu sasniegšanai vienotas prakses veidošanā vienlīdz svarīgi ir turpināt dialogu ar tiesu sistēmai piederīgajām institūcijām, organizējot tikšanās ar prokuratūru, pirmstiesas izmeklēšanas, soda izpildes un citām iestādēm, lai veidotu vienotu izpratni par tiesiskā regulējuma aktualitātēm, risinājumiem un uzlabotu savstarpējo komunikāciju.

2. Tiesnešu vadība.

Ātra un kvalitatīva tiesas procesa norisē nozīmīga loma ir atbalsta nodrošināšana tiesnešu efektīvai un kvalitatīvai pienākumu izpildei, nodrošinot tiesnešiem vienlīdzīgus darba apstākļus.

Lai sekmētu tiesvedības ilguma samazināšanos un nodrošinātu ne tikai savlaicīgu, bet arī kvalitatīvu lietu izskatīšanu un veicinātu vienotu tiesu praksi, respektējot tiesnešu neatkarību, turpināma prakse kopīgi ar tiesnešiem analizēt lietu izskatīšanas atlikšanas iemeslus, kopīgi diskutēt par termiņu ietekmējošiem apstākļiem un veidotu vienotu izpratni par darba kvalitātes ietekmi.

Šo mērķu sasniegšanā pozitīvi vērtējama un turpināma regulāru sapulču rīkošana starp tiesnešiem attiecīgajā tiesību nozarē, veicinot lietu izskatīšanas termiņu, procesa un nolēmumu kvalitātes uzlabošanu, turpinot pilnveidot vienotu izpratni tiesību normu piemērošanā.

Vienotas tiesu prakses veidošanā un aktuālo tiesību jautājumu apspriešanā turpināma, līdz šim veiksmīgā, sadarbība ar apelācijas instances tiesu, organizējot ikgadējās sanāksmes gan ar Senāta līdzdalību, gan ar attiecībās jomas speciālistu piesaisti. Turpināma ikdienas komunikācija un viedokļu apmaiņa ar apelācijas instances tiesu aktuālajos tiesību jautājumos un atšķirīgas tiesu prakses novērsnā.

Lai pārņemtu labo praksi tiesas apkopojumu veidošanā, būtu nepieciešams pārstrukturēt darbinieku pienākumus vai noteikt tiesas priekšsēdētāja palīga pētnieciski analītiskajos jautājumos kompetenci, kura darbības virziens būtu Kurzemes rajona tiesas

prakses izpēte, sistematizēšana, tiesas prakses pētījuma veikšana attiecīgajā tiesību nozarē, lai apkopotu un analizētu informāciju, kas sekmētu vienotu pieeju attiecīgu kategoriju lietu izskatīšanā. Vienlaicīgi būtu salīdzināma tiesu prakse ar citu reģionu rajona tiesām. Pieredzes apmaiņā jāveicina sadarbība gan ar apelācijas instances tiesu, gan ar Senāta Judikatūras un zinātniski analītisko nodaļu.

Tiesas nolēmumu kvalitātes uzlabošanai veicināma tiesnešu tālākizglītošanās zināšanu un profesionālo prasmju pilnveidei izvēlētajā tiesnešu specializācijā, kas ir ikviena tiesneša profesionālais pienākums, sniedzot nepieciešamo atbalstu.

Nepieciešams turpināt motivēt tiesnešus vairāk izmatot tehnoloģiskos risinājumus, nepieciešamības gadījumā nodrošinot apmācības rīku pareizai pielietošanai.

3. Personāla vadība.

Tiesneša pienākumu izpilde nav iedomājama bez kvalificēta atbalsta personāla. Kvalificēts un motivēts darbinieks ir viens no galvenajiem efektīvas tiesas darbības elementiem, kas nodrošina tiesas funkciju izpildi. Ātra un kvalitatīva procesa norisē vienlīdz svarīgi ir nodrošināt vienlīdzīgus darba apstākļus arī tiesas darbiniekiem.

Mērķu sasniegšanā ir nepieciešams nodrošināt vienmērīgu slodzes sadalījumu, lai novērstu situācijas, ka pie vienāda atalgojuma saņemšanas ir atšķirīgs darba apjoms. Lai šo mērķi īstenotu, nepieciešams analizēt darba pienākumu ietekmējošos faktorus, veicinot dialogu gan ar tiesnešiem, gan ar tiesas darbiniekiem, lai pārrunātu darba izpildi veicinošos un kavējošos apstākļus. Nepieciešamības gadījumā organizējamas individuālas pārrunas, apspriežot problēmsituācijas un veicot nepieciešamās izmaiņas darba organizācijā.

Atbalstāma prakse sanāksmju rīkošanā ar tiesas darbiniekiem, lai nodotu arī darbiniekiem aktuālo informāciju un skaidrotu vadības pieņemtos lēmumus, informētu par izmaiņām likumdošanā, un pārrunātu citus būtiskus jautājumus, kas var ietekmēt darba pienākumu izpildi. Šādu sanāksmju rīkošana (izmantojot arī tehnoloģiskos risinājumus) veicinātu tiesas darbinieku savstarpēju komunikāciju un saliedētību, motivētu iesaistīties svarīgu jautājumu risināšanā.

Labāku rezultātu sasniegšanā darba pienākumu izpildē būtu pilnveidojama tiesneša palīgu un tiesas sēžu sekretāru amata nošķiršana, lai veicinātu labāku darba rezultātu sasniegšanu. Vienlīdz svarīgi nodrošināt vienotu izpratni lietvedības organizēšanas jautājumos, turpinot veicināt vienveidību tiesas lietvedības noteikumu un tiesas iekšējo lietvedības rīkojumu piemērošanā.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgu noslodzi tiesas darbiniekiem, ir nepieciešams turpināt pilnveidot tiesu darbinieku novērtēšanas mehānismu, ievērojot vienādus un objektīvus kritērijus vērtēšanas procesā, palīdzot veidot vienotu izpratni par katra tiesas darbinieka ieguldījumu tiesas sistēmas attīstībā kopumā.

Veicināma tiesas darbinieku aktīva iesaiste un līdzdarbošanās tiesas modernizācijas pasākumu īstenošanā, digitālo risinājumu izmantošanā.

Vienlīdzīgi darba apstākļi ir cieši saistāmi ar katra tiesas darbinieka motivāciju, kvalifikāciju, spēju strādāt komandā. Tiesas vadības galvenais uzdevums ir novērtēt katra darbinieka prasmes, izprast katra individuālās spējas un vajadzības, nodrošinot pozitīvu darba atmosfēru arī saspringtos darba apstākļos, novērst darbinieku pārslodzi.

Pārmaiņas ir nepārtraukts process, kurās jānosaka jaunas prioritātes un jāpielāgojas tām, taču tiesas vadības uzdevums mainīgajos apstākļos ir nodrošināt darbinieku izaugsmi, iespēju uzlabot prasmes, zināšanas, veicinot tiesas darbinieku profesionālo apmācību.

Kvalitatīva darba izpildes veicināšanai nepieciešams nodrošināt atbilstošu un attīstību veicinošu darba vidi.

4. Administratīvā vadība.

Tiesas izvirzītais mērķis ir vienlīdzīga darba vide, darba apstākļi visās tiesas ēkās, kā arī racionāla tiesas resursu izmantošana, kvalitatīva tiesas darba organizācija.

Tiesas priekšsēdētāja vietnieka uzdevums ir sniegt atbalstu kvalitatīva un efektīva darba organizēšanai, nodrošinot ātru un kvalitatīvu informācijas apriti lietvedības, darba organizācijas un citos jautājumos.

Nodrošinot kvalitatīvu darba vidi, turpināma Kurzemes rajona tiesas infrastruktūras optimizēšana.

Lai savlaicīgi reaģētu uz tiesā ienākošām sūdzībām, nepieciešams sniegt atbalstu to izskatīšanā un atbilžu sniegšanā, piedalīties dažādu jautājumu risināšanā, lai novērstu neatbilstošas rīcības.

Lai nodrošinātu tiesas darbības nepārtrauktību, ļoti svarīga ir savlaicīga tiesnešu atvaļinājumu un prombūtnes periodu plānošana. Nepieciešama sabalansēta plāna izstrāde, lai izvairītos no tiesnešu un tiesas darbinieku pārslodzes vasaras mēnešos. Slodzes izlīdzināšanai meklējami risinājumi attiecīgā gada ietvaros, izvērtējams strādājošo tiesnešu skaits vasaras mēnešos.

Ar mērķi stiprināt kolektīva vienotību, atbalstāma un turpināma pasākumu īstenošana tiesas kolektīva saliedēšanai, kopīgi atzīmējot svētkos un rīkojot tiesas pasākumus, lai veidotu saskanīgu un koleģiālu atmosfēru tiesā.

Pieņemot izaicinājumu izvirzīt savu kandidatūru dalībai konkursā, apzinos, ka ikdienas darba noslodze un pienākumu apjoms ir neatņemama tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata sastāvdaļa. Mans redzējums Kurzemes rajona tiesas darbības attīstībā īstenojams ilgtermiņā, strādājot komandā un sniedzot nepieciešamo atbalstu gan tiesnešiem, gan tiesas darbiniekiem.

Uzturēt saikni ar tiesnešiem un tiesu darbiniekiem ir liels izaicinājums. Saņemtais atbalsts, kritika, ieteikumi un piedāvātie risinājumi mērķu sasniegšanā sekmēs amata pienākumu izpildi.

Kurzemes rajona tiesas tiesnese
Ventspilī 2025. gada 30. septembrī

Guna Troika

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu